

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2259

Vragen van het lid **Becker** (VVD) aan de Ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en voor Primair en Voortgezet Onderwijs over *het bericht «Minder dan helpt Amsterdamse jongeren zegt homoseksualiteit te accepteren»* (ingezonden 3 juni 2024).

Antwoord van Staatssecretaris **Paul** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 1 augustus 2024).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Minder dan helpt Amsterdamse jongeren zegt homoseksualiteit te accepteren»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Bent u het ermee eens dat het een zorgwekkende en treurige ontwikkeling is dat nog maar 43% van de middelbare scholieren in Amsterdam vindt dat je mag houden van wie je wilt?

Antwoord 2

Ja, dat vind ik een uiterst zorgwekkende ontwikkeling. Acceptatie is belangrijk, want het zorgt ervoor dat alle verliefde stellen veilig hand in hand over straat kunnen lopen en dat alle leerlingen zichzelf kunnen zijn op school. Het is belangrijk dat alle jongeren geaccepteerd worden en zichtbaar zichzelf kunnen zijn. We kunnen het niet toestaan dat daarop wordt ingeboet, want iedereen in Nederland mag houden van wie die wil houden. De Gezondheidsmonitor Jeugd 2023 laat zien dat 43% van de leerlingen van klas 2 en 4 in het voortgezet onderwijs in Amsterdam homoseksualiteit normaal vindt. Ook laat het onderzoek zien dat het percentage leerlingen dat homoseksualiteit verkeerd vindt aanzienlijk is gestegen ten opzichte van de vorige monitor (2021), zie tabel 1.

¹ De Telegraaf, 28 mei 2024, «Minder dan helpt Amsterdamse jongeren zegt homoseksualiteit te accepteren», https://www.telegraaf.nl/nieuws/1263393732/minder-dan-helpt-amsterdamse-jongeren-zegt-homoseksualiteit-te-accepteren/?utm_source=whatsapp&utm_medium=referral&utm_campaign=whatsapp

Tabel 1. Percentages antwoorden op de vraag «Wat vind je ervan als twee meisjes/vrouwen of twee jongens/mannen op elkaar verliefd zijn?», uitgesplitst naar antwoord. Gemeente Amsterdam, Gezondheidsmonitor Jeugd '23

	2021	2023
Normaal	63	43
Een beetje raar	17	21
Erg raar	6	8
Verkeerd	14	28

Vraag 3

Bent u het ermee eens dat het van groot belang is dat elke jongere uit de lhbtqi+-gemeenschap zich veilig en geaccepteerd kan voelen op school?

Antwoord 3

Ja. Iedereen moet zichzelf kunnen zijn en zich veilig en geaccepteerd voelen. Ook in het onderwijs. Uit de Landelijke Veiligheidsmonitor in het funderend onderwijs 2021–2022 blijkt dat lhbtqi+ leerlingen vaker worden gepest dan niet-lhbtqi+ leerlingen.² Dat baart mij zorgen. Veiligheid is een voorwaarde voor leerlingen om überhaupt tot leren te komen. In het antwoord op vraag 13 vermeld ik welke organisaties scholen kunnen ondersteunen op het gebied van seksuele diversiteit en sociale veiligheid.

Vraag 4

Kunt u het rapport met de Kamer delen waarin de onderzoeksresultaten van de enquête staan?

Antwoord 4

De vragenlijst van de Gezondheidsmonitor Jeugd bestaat uit twee delen: een landelijk gedeelte en een regionaal gedeelte. De onderzoeksresultaten uit het landelijke gedeelte van de Gezondheidsmonitor Jeugd 2023 vindt uw Kamer op VZ Info³ en RIVM Statline⁴. Daarnaast publiceren alle GGD'en deze landelijke resultaten op hun website en dashboards, samen met de resultaten van het regionale gedeelte van de vragenlijst. GGD Amsterdam heeft onlangs de resultaten van de gemeente Amsterdam gepubliceerd in een factsheet.⁵ Ik zal deze rapporten met uw Kamer delen. Daarnaast zal de gemeente Amsterdam een brief publiceren met de percentages gespecificeerd van de antwoordopties over de vraag over homoseksualiteit in de Gezondheidsmonitor Jeugd.

Vraag 5

Wat is volgens het onderzoek de oorzaak van de gedaalde acceptatie van homoseksualiteit onder scholieren in Amsterdam en wat is uw eigen duiding hiervan?

Antwoord 5

De Gezondheidsmonitor Jeugd doet geen onderzoek naar achterliggende oorzaken. Enige voorzichtigheid is geboden met het trekken van conclusies op basis van deze cijfers. Het betreft immers één vraag in de vragenlijst, die is aangeboden aan jongeren in klas 2 en 4 in Amsterdam.

Vraag 6

Geeft het onderzoek een uitsplitsing naar achtergrondkenmerken van scholieren die homoseksualiteit wel en niet accepteren? Zo nee, welke onderzoeken zijn beschikbaar die hier iets over kunnen zeggen?

² Veiligheidsmonitor Veilig op School 2021–2022, Researchned, <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/03/15/veiligheidsmonitor-veilig-op-school-2021-2022>

³ VZ Info, Kaarten Gezondheidsmonitor Jeugd, <https://www.vzinfo.nl/atlas-vzinfo/kaarten-gezondheidsmonitor-jeugd>

⁴ RIVM Statline, Gezondheidsmonitor Jeugd 2023; regio, <https://statline.rivm.nl/#/RIVM/nl/dataset/50131NED/table?ts=1716872576764>

⁵ Factsheet Gezondheid en welbevinden Amsterdamse jongeren: Resultaten Gezondheidsmonitor Jeugd 2023, <https://ggdgezondheidinbeeld.nl/handlers/ballroom.ashx?function=download&id=57>

Antwoord 6

Het onderzoek geeft een uitsplitsing weer naar geslacht, opleidingsrichting en klas. Uit de gegevens van tabel 2 blijkt dat, op basis van dit onderzoek, de acceptatie lager is bij jongens dan bij meisjes, dat de acceptatie lager is onder tweedeklassers dan onder vierdeklassers, en dat de acceptatie bij leerlingen op het vmbo lager ligt dan die bij leerlingen op de havo/vwo. Zoals in het antwoord op vraag 4 gemeld, kan ik op basis van deze gegevens geen landelijke conclusies trekken.

Voor een landelijk beeld kunnen we kijken naar het onderzoek «Seks onder je 25^e» van Rutgers en Soa Aids Nederland.⁶ Dit onderzoek laat zien dat acceptatie lager ligt onder jongeren van 13–15 jaar dan onder jongeren van 19–24 jaar. Tevens blijkt dat de negatieve opvattingen over homoseksualiteit onder jongeren zijn gedaald in de periode 2012–2023. In 2012 keurde de helft van de jongens en een kwart van de meiden het af als twee jongens elkaar zoenen op straat, in 2023 keurde een kwart van de jongens en een tiende van de meiden dit af.

Tabel 2. Percentage dat aangeeft homoseksualiteit normaal te vinden, vragenlijst GGD Amsterdam. Dashboard GGD Amsterdam, www.ggdgezondheidinbeeld.nl

	Klas 2		Klas 4	
	Vmbo	Havo/Vwo	Vmbo	Havo/Vwo
Jongen	16	37	19	45
Meisje	29	62	41	66

Vraag 7

In hoeverre speelt cultuur en/of religie een rol bij de afwijzing van homoseksualiteit door scholieren?

Antwoord 7

Er is geen onderzoek bekend over de rol van cultuur en religie bij de afwijzing van homoseksualiteit in het onderwijs. Wel is er eerder onderzoek gedaan naar de opvattingen over homo- en bisexualiteit onder religieuze personen. Het rapport «Opvattingen over seksuele en genderdiversiteit in Nederland en Europa 2022» van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP)⁷ splitst opvattingen over homo- en bisexualiteit uit naar sociaal-demografische kenmerken. Dit onderzoek laat zien dat hoogopgeleide mensen vaker positieve opvattingen over homo- en bisexualiteit hebben (86%) dan laagopgeleide mensen (64%). Ook blijkt dat niet-religieuze mensen hier vaker positieve opvattingen over hebben (82%) dan religieuze mensen, waaronder door Rooms-katholieken (69%), aanhangers van de Protestantse Kerk (51%) en overige religies (45%). Het rapport World Values Survey 2023 beschrijft de factor van religie bij acceptatie van homoseksualiteit.⁸ Dit onderzoek laat zien dat niet-religieuzen meer accepteren over homoseksualiteit, gevolgd door PKN hervormden, Rooms-katholieken, PKN gereformeerden, orthodox-protestanten en moslims. Ook hoor ik geluiden dat een dalende acceptatie bijvoorbeeld zou komen door de invloed van sociale media en conservatieve (culturele) denkbeelden. Dat en mogelijk andere oorzaken wil ik nader uitgezocht hebben.

Vraag 8

Is deze vragenlijst alleen naar Amsterdamse middelbare scholieren gestuurd of ook naar middelbare scholieren door het hele land? Geeft dit onderzoek een representatief beeld voor de rest van Nederland en/of voor de rest van de grote steden in Nederland?

⁶ Seks onder je 25^e, Rutgers en Soa Aids Nederland, 2023, <https://rutgers.nl/wp-content/uploads/2024/03/Boek-S25-2023-DEF.pdf>

⁷ Opvattingen over seksuele en genderdiversiteit in Nederland en Europa 2022, Sociaal en Cultureel Planbureau, <https://www.scp.nl/publicaties/publicaties/2022/05/17/opvattingen-over-seksuele-en-genderdiversiteit-in-nederland-en-europa-2022>

⁸ World Values Survey (2023), Universiteit van Amsterdam, Amsterdam School of Communication Research, <http://www.worldvaluessurvey.org/wvs.jsp>.

Antwoord 8

De vragenlijst bestaat uit een landelijk en een regionaal gedeelte, zoals gemeld in de beantwoording van vraag 4. De vraag over acceptatie van homoseksualiteit is in de volgende GGD-regio's gesteld: Twente, Noord en Oost Gelderland, Gelderland Zuid, Utrecht, Hollands Noorden, Zaanstreek Waterland, Gooi en Vechtstreek, Utrecht Stad en Amsterdam. De vraag maakte niet in alle GGD-regio's onderdeel uit van de vragenlijst, waardoor we geen landelijke conclusies kunnen trekken. De vraag is ook niet in alle grote steden uitgevraagd, dus ik kan ook geen conclusies trekken voor de grote steden in Nederland. De regionale resultaten zijn dus alleen representatief voor de GGD-regio waar deze vraag in de vragenlijst is opgenomen.

Vraag 9

Waarom is de vraag over homoseksualiteit alleen toegevoegd in de regio Amsterdam? Met welke insteek is dit gebeurd?

Antwoord 9

De vraag over acceptatie van homoseksualiteit is niet alleen toegevoegd in regio Amsterdam, zoals gemeld in het antwoord op vraag 8.

Vraag 10

Wordt conform de kerndoelen van het onderwijs op elke school in Amsterdam onderwijs over seksuele diversiteit gegeven? Heeft u signalen dat dit niet of onvoldoende gebeurt?

Antwoord 10

Het respectvol leren omgaan met seksualiteit en (seksuele) diversiteit is onderdeel van de bestaande kerndoelen. Scholen zijn verplicht om aandacht te besteden aan de kerndoelen, maar bepalen zelf op welke manier en op welk moment zij hier invulling aan geven.

De Inspectie van het Onderwijs (hierna: Inspectie) houdt toezicht op de (naleving van) de kerndoelen. De Inspectie heeft geen signalen ontvangen dat er niet of onvoldoende aandacht wordt besteed aan deze kerndoelen in de regio Amsterdam.

Vraag 11

Wat zijn concrete acties die worden ondernomen, naar aanleiding van dit onderzoek, om de acceptatie van elke seksuele gerichtheid te bevorderen? Kunt u een tijdspad schetsen voor deze plannen?

Antwoord 11

Ik wil er alles aan doen om de dalende acceptatie onder jongeren tegen te gaan. Daarom wil ik in samenspraak met COC meer inzicht krijgen in mogelijke oorzaken en oplossingen. Ook ben ik in gesprek over de onderzoeksresultaten en acties ter bevordering van de acceptatie van homoseksualiteit onder jongeren met de GGD GHOR, het RIVM, GGD Amsterdam en de gemeente Amsterdam. Ik moedig de gemeente Amsterdam aan om op basis van deze resultaten stappen te zetten om de acceptatie onder jongeren meer te stimuleren. In de gemeente Amsterdam worden al gesprekken gevoerd op scholen die hebben meegedaan met de vragenlijst voor de Gezondheidsmonitor Jeugd 2023. De gemeente Amsterdam zet volop in op lhbtq+-acceptatie en de (sociale) veiligheid van lhbtq+ jongeren op school en in de buurt. Scholen kunnen ondersteuning krijgen vanuit de aanpak schoolveiligheid en de aanpak Gezonde School. Vanuit de aanpak burgerschapsonderwijs kunnen scholen middelen aanvragen om voorlichtingen en activiteiten te financieren. Daarnaast heeft de gemeente Amsterdam onlangs een actieplan opgesteld voor de aanpak van geweld tegen lhbtq+ personen.

Vraag 12 en 13

Uit een evaluatie van het Actieplan Veiligheid LHBTI 2019–2022 komt naar voren dat er meer inzicht nodig is in zowel de doelgroepen als de effectiviteit van de interventies. Bent u het eens met deze evaluatie en bereid hieraan gevolg te geven?⁹

Welke plannen liggen er om de aanbevelingen uit de evaluatie over te nemen en te implementeren en welke handvatten ontvangen leerkrachten om dit onderwerp bespreekbaar te maken?

Antwoord 12 en 13

Ja, in algemene zin ben ik het eens met de stellingname dat inzicht in zowel de doelgroepen als de effectiviteit van de interventies nodig is voor effectief beleid. Zoals aangegeven in de brief van de Minister van Justitie en Veiligheid van 14 mei 2024¹⁰ ontvangt uw Kamer na de zomer een inhoudelijke beleidsreactie op dit onderzoek en wordt uw Kamer geïnformeerd over welke vervolgstappen genomen zullen worden.

Scholen kunnen terecht bij COC Nederland, Stichting School & Veiligheid, Rutgers en GGD'en voor ondersteuning op het gebied van acceptatie van lhbtq+ leerlingen. COC Nederland biedt ondersteuning door onder andere het jaarlijks organiseren van Paarse Vrijdag, het faciliteren van Gender & Sexuality Alliances (GSA's) en het bouwen van een GSA-docentennetwerk. Stichting School & Veiligheid (SSV) biedt ondersteuning en advies op het gebied van sociale veiligheid van lhbtq+ leerlingen. SSV onderhoudt de website www.gendi.nl met inspiratie, (les)materialen en kennis voor leraren, schoolleiders en onderwijspersoneel op het gebied van gender-en seksuele diversiteit in de klas. Rutgers, het onafhankelijke expertisecentrum seksualiteit in Nederland, ondersteunt scholen door het ontwikkelen van lesmateriaal over seksuele vorming. Hierbij is aandacht voor vriendschap en relaties, wensen en grenzen, en seksuele diversiteit. GGD'en stimuleren en ondersteunen de inbedding van relationele en seksuele vorming in het onderwijs. Ook is de wegwijzerwebsite www.jouwveiligeschool.nl opgericht, waarop een pagina te vinden is specifiek voor deze doelgroep.

⁹ Breuer&Intraval (in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum), maart 2024, «De regenboogkleuren, Evaluatie van het Actieplan Veiligheid Lhbt 2019–2022»

¹⁰ Kamerstukken II, 2023–2024, 30 420, nr. 396